

1 Co znamená pojem „rodičovská odpovědnost“ v praxi? Jaká jsou práva a povinnosti osoby s rodičovskou odpovědností?

Rodičovská odpovědnost je právem a povinností rodičů. Do rozsahu rodičovské odpovědnosti patří péče o dítě, péče o majetek dítěte a zastupování dítěte ve všech záležitostech, právních úkonech a soudních řízeních, které se dítěte a jeho majetku týkají. Institut rodičovské odpovědnosti tak zaručuje ochranu osobnostních a majetkových práv nezletilých osob.

2 Kdo obvykle nese rodičovskou odpovědnost vůči nezletilému?

Rodičovskou odpovědnost vykonávají oba rodiče společně. Při každém rozhodnutí, které rodiče při výkonu rodičovské odpovědnosti učiní, musí brát ohled na zájmy dítěte.

3 Pokud rodiče nejsou způsobilí nebo si nepřejí nést rodičovskou odpovědnost vůči svým dětem, je možné místo nich jmenovat jinou osobu?

Jestliže některý z rodičů není schopen rodičovskou odpovědnost vykonávat, ať už z praktických důvodů (např. hospitalizace nebo uvěznění), nebo z právních důvodů (právní nezpůsobilost), je mu zachováno pouze naturální právo, přičemž rodičovskou odpovědnost vykonává pouze druhý rodič. Jestliže ani jeden z rodičů není schopen rodičovskou odpovědnost vykonávat, je nezletilému dítěti stanoven poručník; právo rodičovské odpovědnosti rodičům zůstává pouze ve formě naturálního práva, aniž by jej mohli vykonávat.

4 Jestliže jsou rodiče rozvedeni nebo žijí odděleně, jak se stanoví rodičovská odpovědnost pro budoucnost?

V případě rozvodu nebo odluky – a za předpokladu, že jsou oba rodiče naživu – upraví výkon rodičovské odpovědnosti soud. Rodičovská odpovědnost může být svěřena jednomu z rodičů, anebo oběma rodičům společně, pokud s tím oba rodiče souhlasí a pokud se dohodnou na tom, kde bude dítě bydlet. Soud není dohodou rodičů vázán a může výkon rodičovské odpovědnosti upravit odlišně, včetně rozdělení výkonu rodičovské odpovědnosti mezi oba rodiče či svěřením rodičovské odpovědnosti třetí osobě.

5 Jestliže se rodiče dohodnou na otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké náležitosti musí splnit, aby tato dohoda byla právně závazná?

Při rozhodování o úpravě způsobu výkonu rodičovské odpovědnosti, například v případě rozvodu nebo odluky, bere soud případnou dohodu manželů v úvahu, avšak není jí vázán. Tyto dohody nepodléhají žádným formálním požadavkům, je pouze nutné o nich soud formálně informovat. Zúčastněné strany obvykle soudu předloží dokument, v němž je jejich dohoda vyjádřena. Zákon to výslovně stanoví v případě rozvodu, s nímž oba manželé – rodiče nezletilého dítěte – vyslovili souhlas; v takovém případě je nutné, aby manželé soudu předložili písemnou dohodu, v níž upraví způsob výkonu péče o dítě a práva na styk s dítětem.

Ve všech ostatních ohledech se rodiče mohou na způsobu výkonu rodičovské odpovědnosti dohodnout neformálně, aniž by museli splnit jakékoli formální požadavky nebo iniciovat formální řízení, přičemž jeden aspekt rodičovské odpovědnosti může být vykonáván jedním rodičem a jiný druhým rodičem: jeden z rodičů může například vykonávat péči o dítě, zatímco druhý může pečovat o jeho majetek, zastupovat jej a hájit jeho zájmy.

6 Jestliže se rodiče nedohodnou o otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké jsou alternativní prostředky pro vyřešení sporu bez účasti soudu?

Jestliže se rodiče nemohou na způsobu výkonu rodičovské odpovědnosti dohodnout a je-li rozhodnutí této záležitosti v zájmu dítěte, rozhodne soud. Alternativním způsobem řešení takového sporu je mediace.

7 Jestliže se rodiče obrátí na soud, o jakých otázkách týkajících se nezletilého může soud rozhodnout?

Pokud se rodiče nedohodnou na určitém aspektu výkonu rodičovské odpovědnosti a obrátí se v této věci na soud, může soud rozhodnout pouze o této záležitosti. Může se jednat o jakoukoliv záležitost související s výkonem rodičovské odpovědnosti, na které se rodiče neshodnou a ve které oba trvají na svém názoru, a je tedy v zájmu dítěte, aby o této otázce rozhodl soud. Může se jednat o objektivně závažnou záležitost, například výběr křestního jména nebo souhlas s operací atp., anebo může jít o věc, která objektivně není natolik závažná, avšak rodiče ji považují za dostatečně důležitou, aby se s ní obrátili na soud.

8 Jestliže soud rozhodne o svěřením dítěte do péče výlučně jednomu z rodičů, znamená to, že tento rodič může rozhodovat o všem, co se tohoto dítěte týká, aniž by to musel konzultovat s druhým rodičem?

V zásadě ano, pokud otázka spadá do rozsahu rodičovské odpovědnosti svěřené jednomu z rodičů. Rodiče se rozhodnutím soudu o svěřením dítěte do péče pouze jednoho z rodičů nemusí řídit: i poté, co soud vydal rozhodnutí, se rodiče mohou dohodnout na jiném uspořádání, které druhému rodiči umožní podílet se na péči o dítě – samozřejmě za předpokladu, že je takové uspořádání v zájmu dítěte.

9 Jestliže soud rozhodne o společné péči rodičů, co to v praxi znamená?

Znamená to, že rozhodnutí týkající se péče o dítě musí oba rodiče činit společně.

10 Na jaký soud nebo úřad je třeba se obrátit s žalobou přiznání o rodičovské odpovědnosti? Jaké náležitosti je nutno dodržet a jaké dokumenty je třeba předložit?

Příslušným soudem je vždy soud prvního stupně, přičemž rozhoduje samosoudce (μονομελές πρωτοδικείο). Návrh musí být podán místně příslušnému soudu a musí být doručen i odpůrci; soudu musí být předloženy rovněž dokumenty, na kterých je návrh založen.

11 Jaké řízení se v těchto případech používá? Existuje zrychlené řízení?

Samosoudce soudu prvního stupně rozhoduje v souladu se zvláštními procesními pravidly stanovenými v ustanoveních § 681 odst. B až C občanského soudního řádu. Toto řízení vychází z úpravy řízení v pracovněprávních sporech, a to z důvodu urychleného projednání věci. Vzhledem k osobní povaze sporů týkajících se rodičovské odpovědnosti se rovněž uplatní některá ustanovení upravující řízení v manželských věcech a pravidla nesporného řízení týkající se pravomoci soudu vést šetření a provádět důkazy z moci úřední. Pokud je však spor týkající se rodičovské odpovědnosti řešen v souvislosti s jiným manželským sporem uvedeným v § 592 odst. 1 občanského soudního řádu (tedy rozvod nebo prohlášení manželství za neplatné) nebo se sporem uvedeným v § 614 odst. 1 občanského soudního řádu (určení otcovství), postupuje soud v řízení podle ustanovení § 598 až 612 a § 616 až 622 občanského soudního řádu. Urgentní otázky mohou být řešeny pomocí dílčího rozsudku (ασφαλιστικά μέτρα) naléhavé otázky prostřednictvím předběžného opatření (προσωρινή διαταγή).

12 Mohu získat právní pomoc na pokrytí nákladů řízení?

Ano, v souladu s obecnou úpravou poskytování právní pomoci.

13 Je možno se odvolat proti rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti?

Soudní rozhodnutí týkající se rodičovské odpovědnosti může být zrušeno nebo změněno, jestliže se změnily okolnosti, které soud k přijetí rozhodnutí vedly. Rozhodnutí je také možné napadnout kterýmkoliv z obvyklých opravných prostředků (odvoláním (έφεση), dovoláním (αναίρεση), návrhem na zrušení (ανακοπή ερημοδικίας) a přezkumem (αναψηλάφηση)), a to v souladu s obvyklými právními požadavky.

14 V určitých případech může být nezbytné obrátit se na soud, aby rozhodnutí ohledně rodičovské odpovědnosti vymohl. Jaký postup se v těchto případech použije?

Rozhodnutí týkající se rodičovské odpovědnosti je v souladu s § 950 občanského soudního řádu vykonatelné, jestliže ukládá nějakou povinnost, tedy za předpokladu, že pouze neupravuje výkon rodičovské odpovědnosti nebo péče o nezletilé dítě, popřípadě styk s dítětem, ale rovněž nařizuje předání nebo navrácení dítěte, popřípadě stanovuje podmínky styku s dítětem nebo stranám zakazuje činit úkony, které by byly proti rozhodnutí. Konkrétně soud může a) prostřednictvím rozhodnutí o předání či navrácení dítěte uložit rodiči, který má dítě u sebe, aby konal v souladu s rozhodnutím soudu, přičemž pokud se rozhodnutí soudu nepodřídí, může mu být stejným rozhodnutím automaticky uložena pokuta ve výši až 50 000 EUR, která je splatná ve prospěch navrhovatele, který se dožaduje předání či navrácení dítěte, popřípadě může být zbaven osobní svobody až na dobu jednoho roku, nebo mu mohou být uloženy oba tresty souběžně (nepřímý výkon rozhodnutí (έμμεση εκτέλεση)); a b) v případě, že je bráněno výkonu práva na styk rodiče s dítětem, může soud osobě, která výkonu práva na styk brání, prostřednictvím rozhodnutí o úpravě výkonu práva na styk s dítětem pohrozit uložením pokuty či zbavení osobní svobody (doplňkový výkon rozhodnutí (αναπληρωματική εκτέλεση)).

15 Co bych měl učinit, aby bylo rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě, uznáno a vykonáno v tomto členském státě?

Soudní rozhodnutí ve věcech rodičovské odpovědnosti vydané v jiných členských státech jsou řeckými správními orgány uznávány automaticky a bez dalších formalit. Řecké soudy mají pravomoc rozhodovat o platnosti rozsudku vydaného v jiném státě, popřípadě o žádostech o uznání cizího soudního rozhodnutí, aniž by nejprve ověřovaly pravomoc soudů členského státu, který rozhodnutí vydal. Je-li o uznání rozhodnutí žádáno v Řecku, mohou řecké soudy odmítnout rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti uznat, jestliže a) odporuje vnitřnímu veřejnému pořádku, přičemž vždy berou v úvahu zájmy dítěte; nebo jestliže b) odporuje pozdějšímu rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti, které přijaly řecké soudy. Kromě toho řecké soudy jako soudy členského státu, v němž se o uznání rozhodnutí žádá, v případě, že je na základě bydliště dítěte v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2201/2003 dána jejich příslušnost, mohou ve věci rodičovské odpovědnosti prostřednictvím pozdějšího rozhodnutí rozhodnout jinak, aniž by ověřovaly příslušnost soudů členského státu, který původní rozhodnutí vydal, a závaznost tohoto rozhodnutí (například to, zda je možné se proti rozhodnutí odvolat).

16 Na který soud v tomto členském státě bych se měl obrátit, chci-li napadnout uznání rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě? Jaký postup se v těchto případech použije?

V daném případě je dána příslušnost soudu prvního stupně, který rozhoduje samosoudcem v řízení stanoveném pro daný typ sporu.

17 Jaké právo použije soud v řízení o rodičovské zodpovědnosti, jestliže dítě nebo strany nežijí v tomto členském státě nebo mají různou státní příslušnost?

Právní řád upravující vztahy mezi rodiči a dítětem se určuje na základě (v daném pořadí): 1) poslední společné státní příslušnosti rodičů a dítěte; 2) posledního společného obvyklého bydliště rodičů a dítěte; 3) státní příslušnosti dítěte.

Poslední aktualizace: 21/10/2016

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.